

PREDGOVOR

Djelo koje čitatelj ima u rukama proširena je i nadopunjena verzija prijevoda doktorske radnje *Chiesa cattolica a Fiume (1920–1938): amministratori apostolici e vescovi di una diocesi plurinazionale in epoca fascista* koju je autor obranio na Fakultetu crkvene povijesti i crkvenih kulturnih dobara Papinskog sveučilišta Gregoriana u Rimu 20. prosinca 2007.¹

Prerada i proširenje ovoga rada u odnosu na doktorsku disertaciju odnose se prije svega na novije podatke koji su o povijesnom razdoblju o kojem je riječ u međuvremenu objavljeni u Hrvatskoj, Sloveniji i Italiji. Pritom je od osobite važnosti otvaranje Vatikanskoga tajnog arhiva za pontifikat Pija XI. počevši od jeseni 2006., jer je ono omogućilo nove historiografske spoznaje o odnosu Katoličke Crkve i talijanskoga fašizma.

Podaci vezani uz utemeljenje neke biskupije od velike su važnosti za svaku mjesnu Crkvu. Većina arhivske građe, na temelju koje je nastalo ovo djelo, dolazi iz arhiva Riječke nadbiskupije. Taj je arhiv i nastao dolaskom u Rijeku prvoga talijanskog apostolskog upravitelja 1920. godine, da bi nastankom dijeceze postao biskupijskim arhivom. Arhiv je dodatno obogaćen kada mu je, nakon uspostave dijeceze, pripao i arhiv Zbornog kaptola i Riječkog arhiđakonata.

Ovaj rad nastao je u velikoj mjeri u ordinarijatu Riječke nadbiskupije, na mjestu gdje su prvi biskupi živjeli i djelovali. Knjiga ne bi mogla ugledati svjetlo dana da od nasljednika biskupa o kojima je ovdje riječ, riječkog nadbiskupa mons. dr. Ivana Devčića, autor nije imao podršku pri odabiru teme, tijekom studija crkvene povijesti, istraživanja i sveukupnog rada u Rijeci. Na tome mu iskreno zahvaljujem. Izričem zahvalu i kancelaru Riječke nadbiskupije mons. Nikoli Imbrišaku, članu Stolnoga kaptola uspostavljenog u vremenu koje je predmet ovoga istraživanja. Za podršku i ohrabrenje, kao i stručnu pomoć, autor je zahvalan i našem vrsnom crkvenom povjesničaru prof. dr. Franji Emanuelu Hošku OFM, prethodniku na katedri crkvene povijesti Teologije u Rijeci.

¹ Autor je u svibnju 2008. objavio separat radnje na talijanskom jeziku. Objavljene su dvije recenzije separata doktorske dizertacije na hrvatskom i slovenskom jeziku: Franjo Emanuel Hoško, Marko Medved, *La Chiesa cattolica a Fiume (1920–1938): amministratori apostolici e vescovi di una diocesi plurinazionale in epoca fascista*, u: *Riječki teološki časopis*, 17 (2009.) 2, 605–612; Bogdan KOLAR, Marko Medved, *La Chiesa cattolica a Fiume (1920–1938): amministratori apostolici e vescovi di una diocesi plurinazionale in epoca fascista*, u: *Bogoslovni vestnik*, 69 (2009.) 2, 227–229.

Zahvaljujem crkvenim i svjetovnim arhivima u Hrvatskoj i Italiji i njihovim djelatnicima na otvorenosti za suradnju i pruženoj pomoći. Zahvaljujem lektoru Srđanu Raheliću na nesebičnom trudu oko lekture teksta.

S obzirom na to da su arhivska vrela skoro u potpunosti na talijanskom jeziku, autor je smatrao potrebnim da ih ne prenosi na izvornom, već da ih navodi prevedene na hrvatski jezik.